

Styrelsemedlemmar:

Ulrika Hådén, ordf.
Kenth Wiklund, vice ordf.
Bo Ringh, kassör
Raimo Lundberg, sekr.
Övriga:
Jannice Larsson
Kerstin Sandström
Gunder Hedman
Kaj Gulin
Ulrika Stenbäck Lönnquist
Jan Boholm

Slutredovisat efter EU-projektet

Den slutliga redovisningen av EU-projektet visade att målen nåtts och budgeten hållits. Den högtidliga avslutningen med den intressante Ronny Ambjörnsson, som föreläsare, har vi Njurunda församling att tacka för.

Kyrkoherde Olof Lönneborg överlämnar en blomma till föreläsaren Ronny Ambjörnsson vid projektavslutningen i september 2005

Nu kan vi säga att Svartviks industriminnen är ett attraktivt besöksmål konstaterar Birgith Wiklund Molberg. Birgith, som vuxit upp på Svartvik, har tillsammans med Margareta Johansson, Kulturnämnden och Björn Lyngfelt, SCA, utgjort styrgrupp för EU-projektet.

Birgith Wiklund Molberg

Redaktion:

Raimo Lundberg
060-56 19 72
Kenth Wiklund
060-56 25 74

Foto:

Kenth Wiklund
där ej annat anges

Layout:

Fredrik Näslund

Ordförande har ordet

Ulrika Hådén underströk vår förenings uppskattning av det goda samarbetet med Sven Nordström vid projektavslutningen i september.

2005 var en höjdpunkt för vårt arbete vid Svartviks industriminnen. Vi har nu ett besöksmål värt namnet, som blivit känt av Njurunda- och Sundsvallsbor. Det är en inspirerande och bra bas för vårt fortsatta arbete. I Föreningen Svartviks industriminnen, där föreningen är representerad tillsammans med Landsting, Kommun, SCA och LO-sektionen, råder enighet kring arbetet med områdets utveckling. Listan på önskemål kan göras lång. Vattentornet står högst upp på listan och vi hoppas att marknadsföringsarbetet skall utvecklas.

Även om vi är de som svarar för den mesta närvaron på området så beror den goda utvecklingen på en samverkan. Vi har ju inga bidrag utöver (minskande) arrangemangsbidrag, men fastigheterna ägs och förvaltas av kommunen. Kommunen har inte råd att ordna program, anställa guider eller hålla Kägelbanan igång.

Föreningen Svartviks industriminnen har, genom sin ordförande Birgith Wiklund Molberg, skrivit till Landstinget och begärt medel för att de tillsammans med Sundsvalls kommun skall finansiera en halvtidstjänst för den fortsatta utvecklingen. Vår förening står bakom detta. Det skulle ge en bättre samordning och stadga åt arbetet som ju sker genom en blandning av insatser från det offentliga, företag och ideella föreningar.

Sven Nordström får blommor av ordföranden Ulrika Hådén

Finn i arkivet

En grupp medlemmar träffades några kvällar i höstas och ”rotade” i samlingarna. Då bestämdes att vi bjuder in till träffar runt våra fotosamlingar och får veta mer av dem som känner igen platser och folk på bilder som vi idag inte har några uppgifter om.

Du som vet med dig att du har uppgifter om våra bilder och Du som inte sett våra bilder, är välkommen till Kunskapsloftet mellan 18.00 – 20.00 måndag den 20 februari eller måndag den 13 mars.

Linnéa Håden har gjort den detaljerade arkivförteckningen mer lättsökt.

Beställ bilder

Ulrika Stenbäck Lönquist bläddrar intresserat bland utställda bilder.

Under året har - med lång leveranstid - de som beställt bilder efterhand fått sina bilder. Det tar fortfarande tid att få fram bilder, men resultatet blir bra.

Vi har idag inte slutgiltigt löst frågan om förvar av negativerna och därför finns de på olika håll, kopieringen sköts på ett ställe och flera personer är inblandade. En del arbete sker ideellt och annat köps.

Släktforskning

Vi märker av ett ökat intresse för historia och inte minst den egna historien - de egna rötterna. Släktforskarna har därför alltid plats vid Svartviksdagarna. Träffen i oktober då Lennart Lundquist (från föreningen Dis Mitt) berättade om släktforskning med dator och Lena Lundin (från Medelpads Genealogiska förening) visade på hur man fortfarande gör det utan datorhjälp, lockade ett 20-tal intresserade.

Programkvällar

Miss inte våra intressanta program sista torsdagen varje månad.
Tillfälle till frågor och diskussionen kan fortsätta över en kopp kaffe.

Sundsvallsstrejken.

27/1 kl. 19.00

Bo Byström, som tidigare undervisade i matematik och fysik vid Komvux, har sökt svaret på varför arbetarna deltog i Sundsvallsstrejken. Han berättar om förhållandena under decennierna före strejken och skildrar strejkförloppet. Utöver det har han gjort en genomgång av landshövding Curry Treffenbergs förhørs-

protokoll. Där har han sökt svar på flera frågor. Fanns en strejkledning, vilka var ledare och om vilken roll spelade väckelsefolket? Hur agiterades det - förekom anarkistiska, kommunistiska eller socialistiska argument? Dessa och andra frågor kommer Bo att ta upp.

SCA från 1673 till i dag.

23/2 kl. 19.00

SCA:s informationschef Björn Lyngfelt ger oss en bild av företagets utveckling och förhållande till samhället. Vi får tillfälle att diskutera varför SCA:s huvudkontor inte blev kvar i Sundsvall, varför

blev inte Svartvik – en gång Europas största massafabrik – den fabrik som utvecklades utan lades ner? Hur mycket är SCA ett företag i regionen och hur mycket i världen?

Industrisamhället Sundsbruk.

30/3 kl. 19.00

Den 23 mars får vi besök av cirkelledare Peter Larsson och flera i ABF:s studiecirkel Arbetet och boendet i industrisamhället Sundsbruk. Det är 1930-40-50 och 60-talen som har studerats. Peter säger: De områden som vi studerar är arbetet

vid sågen, bruket och jordbruket, skolväsendet, idrotts-, nykterhets- och fackföreningsrörelserna och Kooperationen. Vi berör även fritidsaktiviteter. Vi har också tittat på bolagshuset på bruket.

Vapelnäs och Sundsvallsstrejken.

27/4 kl. 19.00

Vi återknyter till programmet i januari med berättelsen om hur Isak Boström blev arbetarnas talesman vid Sundsvallsstrejken efter att ha träffat landshövding Curry Treffenberg. Vapelnäsborna Ingvar Andersson, Bernt Zetterberg och Arne

Sahlén berättar till Elfon Finnströms bilder. Boken om Vapelnäs finns idag bara några få exemplar av och kan köpas under programkvällarna från januari och så långt lagret räcker.

Fyra fina feburarikvällar

Årsmötet. *13/2 kl. 19.00*

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar blir det, som framgår av bilagan, en videofilm från Svartviksdagarna 2005. Den är ungefär 20 min. Därefter visas färgbilder av Hans Åström

Foto Hans Åström

En humla i hatt – en pryl om Bebbe.

15/2 kl. 19.00

Länspremiär för ett kaféprogram av och med Jan Boholm, vår medlem och kanonfotograf på Svartviksdagarna, och Sofia Andersson.

Finna bilder i samlingarna ?

20/2 kl. 18.00 – 20.00

På sidan 3 kan du läsa om att finna bilder i våra samlingar.

Kristina Jansson och Gunvor Persson letar bilder.

SCA hemma och borta.

23/2 kl. 19.00

Ett intressant program om SCA:s historia, se sid. 4

Foto Yngve Öhrberg

Kägelbanan byggdes 1994, men här stod en kägelbana under 100 år fram till 1950-talet

Kägelbanan

Varje onsdag mellan kl. 12.00 och 14.00 under sommarsäsongen är det möjligt att ta sina bekanta till en gratistur på kägelbanan.

Svartviksdagarna driver Svartviks Café sommaren 2006.

Under vintern skall vi, som förra året, träffa en formell överenskommelse med Föreningen Svartviks industriminnen om att driva Svartviks Café under sommaren.

Sommaröppet vid Svartviks industriminnen

Svartviks Café och området håller öppet från den 13 juni till Svartviksdagarna avslutning den 27 augusti.

Julförsäljning och Öppet hus i november

Lokaltidningarna skrev bra om Öppet hus och uppmärksammade Julförsäljningen i höstas. Vi kommer i år att ha Öppet hus och Julmarknad samtidigt sista helgen i november. Det blir försäljning både i Caféet och från flera stånd på Stallbacken den 25 och 26 november.

Hösten 2006

Vi kommer att bjuda in släktforskarna till en programkväll i oktober.

Musikkvällar

Vi har märkt en minskad efterfrågan och satsar 2006 på programmet om Beppe och musik under Svartviksdagarna.

Guidningar

Vi funderar på att ha en fast dag per vecka för guidningar och vi skall diskutera samarbete med OKB:v. Vi återkommer i nästa nummer.

Foto: Fredrik Näslund

Foto: Raimo Lundberg

Trädgårdsgrupp?

Vi upprepar vårt upprop till intresserade av trädgården. Hör av er om ni vill delta i diskussioner eller arbete med köksträdgården. Det kan gälla inköp av växter och fortsatt forskning och utveckling av trädgården. Vi bad Sven Nordström om några fler detaljer och han berättade:

- Kryddlandet är insatt, utan stöd i fotografi eller lokalt skriftligt material, utan ifrån antagandet att – under 1800-talets andra hälft – en odling med stor sannolikhet fanns för matkryddor och medicinalörter och att formen mycket väl kan ha varit av denna klassiska typ.

Beteckningen ”Kryddland” finns visserligen på en karta över Svartviks herrgård från 1850-talet men torde då avse den dåvarande köksträdgården som var något mindre än den köksträdgård som syns på fotografiet från 1860-talet, som legat till grund för den nu invigda trädgården.

Utsikt från lekparken över trädgården. Foto: Fredrik Näslund

Framtidens vagnar

Ur Fäderneslandet (1898)

Artikel av Anders Roswall

”Motorvagnarnes dag” kallas i England den 14 november, enär det på den dagen år 1896 blev tillåtet att använda s.k. motorvagnar på landsvägarne.

Så börjar en artikel i tidningen För Svenska hem 1898 (Häfte 10). I artikeln får vi veta att man året innan haft kapplöpning med inte mindre än ett fyrtiotal vagnar utan hästar. I Frankrike och Amerika hade tävlingar hållits. I ”det praktiska Amerika” hade man redan stor användning av dessa vagnar.

Man kunde skilja på två former av fordon: de med gasmotor och de som drevs elektriskt. De senare ”glida fram ljudlöst som velocipeder”. Problemet med elektriciteten var att de inte kunde gå mer än tre mil och att batterierna var synnerligen tunga.

Bilar var dyra, men kostade inget när de inte användes, menade man och såg att hästen skulle bli utkonkurrerad. Städerna skulle kunna breda ut sig i stället ”för att byggas hopgyttrade med trånga, tröstlösa gator och himmelshöga hus”. En annan följd för städerna skulle bli ”ett fallande af deras numera oerhörda tomtpriser”.

Artikeln avslutas med att tala om telefon och telegraf, elektriskt ljus mm. Även om man kunde driva bilar med andra krafter (ånga, benzin, flytande kolsyra mm) så skulle elektriciteten en gång bli den främsta kraften för fordon och göra all övrig konkurrens omöjlig.

G Daimler i sin första automobil ur Svensk uppslagsbok, andra upplagan.

Nya medlemmar 2005 sedan förra Medlemsbladet

23. Nicklas Ingemarsson, Sundsvall	29. Susanne Rönnerberg, Kvissleby
24. Stefan Hansson, Njurunda	30. Ulla o Gunnar Dahlgren, Kvissleby
25. Gunnel Eriksson, Njurunda	31. Alf Sjödin, Timrå
26. Anna Eriksson o Mattias Karlsson, Kvissleby	32. Inger Björke, Njurunda
27. Inger o Berndt Ulriksson, Njurunda	33. Martin Bergstedt, Sundsvall
28. Karl Göran Pettersson, Kvissleby	34. Gunnel Götberg, Frövi